

CATÀLEG DEL PATRIMONI FESTIU DE CATALUNYA

EL DIVENDRES SANT A LA SELVA DEL CAMP

Memòria documentada sobre la història, característiques actuals,
elements i implantació de la festa

1. Història de la festa

Segons les Ordinacions del 1793 de la Confraria de la Sang (hereva de l'anterior Confraria del Nom de Jesús) eren tres les professons *acostumades* de Setmana Santa a la Selva del Camp: la del Dijous Sant al vespre, el Via Crucis del Divendres Sant al matí al qual els confreres havien d'assistir amb vesta i sense brandó, fora de si tenien devoció de portar-lo, i la del Divendres Sant al Vespre, a les quals els congregants estaven obligats a assistir vestits amb vesta i brandó encès. Posteriorment s'introduí la professó del Divendres Sant a mig matí que era la continuació del Via Crucis al Calvari separada per un temps raonable de preparació, i el Via Crucis del Diumenge de Rams.

La primera i més solemne professó, i antigament (1615) l'única que hi havia, era la professó del Dijous Sant a la nit, que sortia de l'església de Sant Pau. L'eix central era l'imatge del Sant Crist acompanyat dels misteris del Natzaré i de la Flagelació; obrien els armats, seguia la creu parroquial, els misteris, els gonfanons, el penó, els apòstols i les maries, els trofeus i la bandera. La professó visitava els Monuments de les esglésies de Sant Agustí i Sant Rafel i acabava a l'església parroquial. La reforma litúrgica de 1956 suprimí la professó del Dijous Sant, disposició que provocà el rebuig de bona part del poble, i es creà una comissió que demanà l'autorització a l'arquebisbat per restituir-la, petició que fou denegada. A canvi s'intentà, durant un parell d'anys, de fer una professó el dissabte amb el pas de la Soledat, que no tingué acceptació. I també s'inicià el lavatori de peus que commemora el Sant Sopar, on l'oficiant renta els peus dels nens que fan d'Apòstols i que surten a les professons de l'endemà.

El Via Crucis del matí del Divendres Sant, conegut també com *l'anar a les creus*, és una manifestació que a l'igual que els cants té la seva influència en els frares franciscans d'Escornalbou.

El 1806 es construí una capelleta a les Tres Creus del Calvari, en l'antic Tossal de les Forques, fins on arriba el Via Crucis. El 1842 s'arranjà i pintà la Capella del Calvari i les creus. Les catorze creus pel camí del Calvari es troben referenciades en un inventari de la confraria de l'any 1855.

Antigament al Via Crucis no es portava el Sant Crist. Va ser el 1850 quan un Crister va demanar permís per pujar el Sant Crist al cim del Calvari, i li fou concedit, pujant també aquell any la Verge de la Soledat, fet que no es va tornar a repetir fins el 1855. I així es va fer amb intermitències, es pujava o no en funció de la disponibilitat del Crister el qual només estava obligat a portar-lo a les professons per la vila.

Acabat el Via Crucis, el Crister pagava el refresc, tal i com havia fet el dia abans el Procurador segon, i el Banderer penjava la bandera de la confraria al balcó de casa seva.

Després es formava una altra professó, que antigament no era sinó la continuació del Via Crucis matinal, com consta en una consuetud de 1828. La professó del matí del Divendres Sant sortia a les 10h de la parròquia, amb tots els misteris, el Sant Crist i el seu acompanyament, i passava per les esglésies de Sant Agustí i Sant Rafael, on visitava els seus Monuments.

Fins fa uns vint anys, al punt del migdia, a l'església parroquial es feia la funció de les Set Paraules, amb un sermó que glossava les últimes paraules que va dir Jesús mentre va ser a la creu. Antigament s'havia fet a la tarda i els oradors acostumaven a ser els frares de Sant Agustí. A la tarda es feien vespres i es vetllava el Sant Sepulcre.

Als anys seixanta i setanta el Via Crucis va atreure nombrosos aficionats de la fotografia, i algunes de les seves fotografies van ser premiades en concursos nacionals i internacionals, en llocs com Viena i Rússia, i publicades en diferents publicacions, obtenint el Via Crucis de la Selva una important difusió i un reconeixement inesperat.

Interrupcions. Al segle XX no es va celebrar l'any de la proclamació de la República, els anys 1937 i 1938 per la guerra (a finals de juliol de 1936 foren cremats tots els objectes de l'església parroquial i de les altres esglésies de la població, entre ells els misteris, trofeus, penons, etc.), i tampoc algun any puntual per causa del mal temps com el 1969 que les fortes pluges no permeteren de celebrar cap de les professions previstes.

Al segle XIX tampoc va fer en la Guerra del Francès i per les Guerres Carlines.

2. Característiques actuals, elements i implantació de la festa

Actualment el Divendres Sant es fa el Via Crucis al Calvari, la professó del matí i la Professó del Sant Enterrament a la nit. Si bé cada professó té la seva peculiaritat, totes s'ordenen de manera semblant, sota la responsabilitat dels andadors, segons consta en els llibres de la Confraria de la Sang.

A les 7h comença el **Via Crucis al Calvari**. Abans, des de les 5'30h, el trompeter i el timbaler de la Confraria avisen pels carrers del poble de l'arribada del Divendres Sant.

L'ordre de sortida des de l'església de Sant Andreu apòstol és donat pel pregoner qui "canta" l'ordre i es va formant la professó, seguint el que marca la tradició. Primer els gonfanons, segueixen els armats amb l'estandard (abillats a l'estil de la soldadesca romana), la bandera gran de la confraria amb el banderer i cordonistes, les vestes portant els trofeus o impropis, el penó de la confraria, les Samaritanes i la Verònica, els apòstols, el penitent amb la creu, els penitents descalços, el mossèn i acompanyants, la persona que llegeix les estacions i el que porta l'altaveu (hi ha altres persones intercalades en la professó que també van llegint les estacions), les tres Maries, el Sant Crist portat pels Cristers, i la Vint-i-quatrena amb ciris, els dos Procuradors tancant la Vint-i-quatrena, seguidament els homes i darrera de tot les dones que eren moltes més que els homes. En les tres estacions on hi ha la caiguda de Jesús, el penitent que porta la creu s'estirà a terra i es posa a sobre la creu. Abans, el penitent anava acompanyat pel sagristà.

L'itinerari del Via Crucis que surt de l'església, va directament al Raval de Sant Pau i d'allí al tossal del Calvari (un petit turó on hi ha una capelleta amb tres creus), tot creuant la riera, i torna pel mateix camí. Al llarg del recorregut hi ha les 14 creus de les estacions i és al punt on es fa la lectura corresponent La durada total és de dues hores llargues, en un recorregut aproximat d'uns dos quilòmetres i mig. Dalt al Calvari el mossèn fa un breu sermó.

Els cantors i els músics, en pujar al Calvari entonen a cada estació el "Jesu" una peça selvatana a quatre veus mixtes), i en baixar "El Miserere". Anys enrere es baixava del Calvari amb el res del sant Rosari, però actualment ja no és fa.

A la tornada, a tocar de la finca de la Parellada, just a l'entrada del Raval de Sant Pau, té lloc l'encontre entre les imatges del Sant Crist i el Pas de la Soledat, és un moment molt emotiu (per alguns el més emblemàtic del dia) que representa la trobada entre Jesucrist i la seva desconsolada mare, i on nens, prèviament seleccionats per els

Procuradors i/o la Vint-i-quatrena, per la seva veu fina, i en un nombre que sol ser de 4 o 6, canten el Stabat Mater acompanyats pel so de dues flautes i un fiscorn. Es desconeix des de quan es fa l'encontre, però al segle XIX ja se'n té coneixement.

Un cop acabat el Via Crucis un dels tres Cristers, portadors del Sant Crist, convida a casa seva a esmorzar a la Vint-i-quatrena (més recentment algun Crister opta per pagar l'àpat en algun dels bars o restaurants del poble), i la confraria es fa càrrec del desdijuni dels armats. En aquest àpat no hi acostuma a faltar ni la coca de pinyons i espinacs, ni la xocolata i el típic menjar blanc.

A les 11h té lloc la **professó del matí (Professó de l'Agonia)**, anys enrere es feia a les 10h i de més antic era una continuació del Via Crucis. Aquesta professó baixa pel carrer Major, dóna el tomb a la Plaça Major, segueix carrer Major avall fins al carrer de la Peixeteria, que enfila fins a Sant Rafael passant per la Plaça de la Palma, passant pel Raval de Sant Rafael fins a Portal d'Avall per tornar a l'església de nou pel carrer Major. A l'església de Sant Rafael hi entra la professó a excepció dels misteris, i allí els armats fan una mena de reverència davant l'altar, recordant el temps en que a Sant Rafael s'hi feien un dels monuments que visitava la professó del matí. Baixant de Sant Rafael els armats reten armes al pas del Crist.

La durada d'aquesta professó és d'unes dues hores aproximadament. En aquesta hi tenen molt de protagonisme els infants que hi van des de molt petits; es poden veure nadons amb cotxets vestits amb vestes, i molts més de grandets també amb vestes, i alguns també portant els palmons (com el grup infantil dels Apòstols). Es la professó més festiva de totes per la presència de tants infants.

A banda de tots els elements que han format part del Via Crucis, surten també el pas o Misteri de la Flagel·lació (conegut també com el dels Jueus) amb les vestes morades, el Misteri del Natzaré amb les vestes verdes, el Misteri del Davallament de la Creu amb les vestes blaves, i el de la Soledat amb les vestes blanques i capa negra (que ja havia sortit al Via Crucis). Acompanyant cada pas hi va el penó corresponent i també grups de músics i cantors. Anys enrere es treia també el lignum crucis.

En aquesta professó s'interpreta el "Jesu", el "Miserere" acompanyant el Sant Crist, el "Jesum Tradidit" amb els Jueus, el "Vere Languores" amb el Natzaré, l'"Stabat Mater" amb el pas del Davallament que interpretat per la Coral Infantil de Sant Rafael, i el "Stabat Mater" amb la Soledat.

La professó del Sant Enterrament de la nit és la més solemne. Surt de l'església parroquial a les 22 h i segueix pel Carrer Major donant el tomb a la Plaça Major fins al Portal d'Avall, antigament retornava en aquest punt però des del 1954 continua pel Passeig i des de 1986 ho fa per l'avinguda Puig i Ferrer, Vidal i Barraquer, Horta, Passeig i puja pel Raval de Sant Pere, pel Portal de Mates, Passatge de la Carnisseria i Plaça de Sant Andreu. El recorregut es fa per diferents carrers del cas antic fins arribar a la parròquia. Té una durada d'unes dues hores i mitja. En moltes cases s'encenen "els llums" pel pas de la Professó, unes bombetes posades en un tros de fusta que es posen en molts balcons i finestres.

A més dels elements que integren les professons anteriors, surt la Vera Creu, el Misteri del Sant Sepulcre acompanyat pels Cavallers del Sant Sepulcre, les autoritats locals, i el Ball de la Mort.

En aquesta professó, a més de les altres músiques i cants ja esmentats s'interpreta l'"In exitu", acompanyant el Sant Sepulcre.

L'ordre complet de la professó és el següent: en primer lloc el gonfanons (ganfarons) de la confraria, els armats marcant el pas al ritme marcat pel timbaler, la creu parroquial, bandera, trompeta, vestes amb els trofeus (creu, monedes, claus, cadenes, gall, pilars, assots...), penó, vestes liles, coral, pas de la Flagel.lació (amb flors roses i *maigs*), vestes verdes, trofeus (tovallola, bossa de diners), músics, pas del Natzaré (Jesús portant la creu, amb flors vermelles i blanques), la creu, penitents descalços, penó verd amb dos cordoners, vestes amb trofeus (martell, creu, maça, daus, rellotge, escales, tenalles, creus...), la Samaritana, Maria Magdalena i la Verònica, els Apòstols i Jesús, el Sant Crist portat pels Cristers i els quatre Cordoners, la Vint-i-quatrena, procuradors, clero parroquial, el penó blau i dos cordoners, la coral de nens i nenes de la coral de Sant Rafel, el pas del Sant Davallament, amb flors roses, vestes vermelles amb ciris recolzats a la cintura, integrants del Ball de la Mort (un grup format només per dones, un esquelet amb la dalla, un banderer, i els oficis amb un objecte identificador: un pa, càntir, cistell, martell, forca, càvec, espardenyes,...), músics i cantors, pas del Sant Sepulcre amb clavells vermells i unes palmes, les tres Maries, la Veracreu amb els quatre cordoners, el rector i acompanyants, el penó negre i dos cordoners, vestes blanques i negres, cantors i músics del Stabat Mater (sis nens, dues flautes i una trompeta), el pas de la Soledat amb flors blanques, les autoritats amb vestimenta negra i tanca la professó una vesta de cada color, de les sis diferents que hi ha. Aquesta professó acaba a la Plaça de Sant Andreu amb l'últim ball de la mort que finalitza amb una mena de rotllana que fan les vestes vermelles per on passen les autoritats. Tots els passos entren a l'església parroquial.

Gran part dels participants a la professó porten atxes i ciris amb combustible, i els nens porten ciris dels que la flama és una llumeta.

Entre les vestes que porten trofeus hi ha casos de persones que ho fan per penitència, explicaven el cas d'una noia que cada any demana portar la tovallola per un tema d'una malaltia dins la família. Dels set penitents descalços que hi havia enguany al Via Crucis cap resideix a la Selva del Camp (segons van explicar són una família que hi havia viscut i que venen cada any), i alguns d'ells van repetir com a penitents a les altres dues professons.

A les tres professons hi ha molta participació, i de persones de totes les edats. Tenint en compte que la Selva del Camp és un municipi de 5.369 habitants (any 2008), hi participen activament centenars de persones. I a la professó de mig matí i a la del vespre hi ha a més molts veïns i visitants veient-la passar, tan als carrers com en finestres i balcons de les cases.

El Divendres Sant i fins el Dissabte a la Vetlla Pasqual enlloc de les campanes sonen les matraques.

Cal remarcar la continuació que al llarg del temps ha tingut la celebració de les professons de Setmana Santa a la Selva del Camp, tot i el descens en participació dels anys seixanta i setanta. D'entre les festes que al llarg de l'any es celebren al municipi, sobresurt per sobre de les altres, la celebració de la Setmana Santa i en especial del Divendres Sant, que la Selva viu amb molta participació i amb un seguit de característiques pròpies. Són de destacar les melodies musicals que acompanyen les professons, i el Via Crucis al Calvari que té una força plàstica extraordinària i un

moment particularment emotiu amb l'encontre de la Soledat i el Crist en el retorn de la comitiva. Una particularitat recent és el Ball de la Mort una recreació d'una antiga dansa.

Els actes que completen la Setmana Santa a la Selva del Camp, són el Via Crucis al Calvari el diumenge de Rams a la tarda (que segueix el mateix itinerari que el del Divendres Sant, i en el que també hi va el Sant Crist i la Vint-i-quatrena, però no les vestes ni els grups infantils) i a continuació el Pregó que cada any fa alguna persona de prestigi i/o vinculada al poble. El Dijous Sant es fa la celebració de l'últim Sopar amb el trasllat del Misteri de la Pietat (Sant Davallament) des de l'església de Sant Rafel a l'església parroquial amb la presència dels armats sense el timbal, i els nens cantors del Col·legi Sant Rafel en un recorregut molt silenciós. El Dijous a la nit hi ha també la celebració de l'Hora Santa. I el cap de setmana, la vetlla pasqual, i diumenge la celebració de la Pasqua, amb les caramelles.

El mateix Dijous Sant al matí es posen a punt els passos i els trofeus. Les famílies dels procuradors, membres de la Vint-i-quatrena i col·laboradors de cada any fan que tot estigui a punt. Es vesteixen les imatges, es netegen els trofeus, corones..., es posen les flors als passos, etc.

El 2009 la Confraria de la Sang va organitzar una Passió que es va representar durant tres dies a l'interior de l'església parroquial, va ser una renovada versió de la tradicional *Passió*, amb un text inèdit i trencador de David Jou. Feia quaranta anys que no es representava la Passió a la Selva. Davant l'èxit que tingué es valorà poder representar-la cada cinc anys, anualment es veia inviable per la important despesa econòmica que suposa.

ELEMENTS DE LA FESTA

La música és un dels elements importants de la Setmana Santa selvatana. La instrumentació és bàsicament de vent. L'Schola Cantorum de la Selva del Camp proporciona els cantors que es reparteixen pels diferents Misteris durant la professó i col·labora amb tots els actes litúrgics que es realitzen per Setmana Santa. Els músics els proporciona la Banda de Música de la Selva del Camp.

La Confraria de la Sang finançava, abans, els músics que tocaven en tots els actes. De totes les melodies que es toquen i canten, algunes com el "Jesu" del Via Crucis, l'"In Exitu" i el "Miserere", formen part d'un repertori que trobem en d'altres pobles. En canvi, als mestres selvatans del segle XIX Sebastià i Eduard Torrents, pare i fill respectivament, es deu l'harmonització peculiar del "Jesu" i la creació de la melodia de l'"Stabat Mater", acompanyada de flautes travesseres i un fiscorn. L'"Stabat Mater" ha esdevingut el fragment musical més característic i identificador de la Setmana Santa selvatana.

Fins al 1961 no s'incorporaren veus femenines als cants del "Jesu" i "In Exitu" que acompanyen al Crist i al Sant Sepulcre.

El 2001 la Confraria de la Sang va editar un CD amb tot el repertori musical que s'interpreta durant la Setmana Santa, amb algunes peces inèdites d'autors que han nascut o viscut a la vila en diferents èpoques.

La Reial Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, coneguda popularment com la Confraria de la Sang, i que passà a ser Reial Congregació des de l'aprovació de les noves ordinacions per Carles IV el 1793. Té els seus orígens en la Confraria del Nom de Jesús (citada en un Acta del Consell de la Vila del 1581). Va ser el 1616 quan s'aproven els estatuts de la Confraria de la Sang fent una unió amb la ja existent confraria del Nom de Jesús. Les decisions de la Confraria es prenen en el Capítol, presidit secularment per l'alcalde de la vila, i al qual assisteixen els membres de la Vint-i-quatrena. En aquest acte s'elegeixen els càrrecs de procuradors, andadors (o arrencleradors de les professons), Crister, banderers, oïdors de comptes i secretari, i a més de passar comptes, es demana permís per celebrar les professons i el Crister també demana a l'autoritat civil el poder pujar el Sant Crist al Calvari. El Capítol es convoca a la Casa de la Vila des de 1820, però antigament s'havia fet a l'església de Sant Jaume i Santa Llúcia.

Actualment aquesta és la confraria més activa de la Selva del Camp, i la responsable de l'organització dels actes de la Setmana Santa. En ella recau tot el pes i també la custòdia dels passos i els trofeus. Les últimes ordinacions de la confraria són del 1951. L'escut de la confraria brodat a la bandera, als ganfanons i al penó representa les cinc llagues de Jesucrist, fen referència a les ferides fetes a Jesús.

La Confraria té el seu altar a l'església parroquial al costat de la pica baptismal, i també es conserva la llosa sepulcral de la tomba on podien ser enterrats els confreres. La finalitat de la confraria era de caràcter pietós, bàsicament per socórrer els malats i donar sepultura als confreres, que eren la majoria de caps de casa de la Selva del Camp. Actualment hi ha prop de 800 confreres entre ells homes i dones.

La Vint-i-quatrena. És l'òrgan de govern de la Confraria. El 1793 es va reunir el primer capítol de la Confraria, per donar compliment a la segona ordinació, la qual precisa, que vint-i-quatre confreres, elegits pels mateixos congregants, tinguin àmplies facultats per fer i disposar tot allò concernent a la mateixa Congregació. Actualment la Vint-i-quatrena segueix tenint molta importància, i és un càrrec vitalici. Actualment hi ha també una dona. Tal i com consta a les ordinacions del 1951 "tenen l'obligació d'assistir a tots els capítols (...), igualment concorreran en el seu lloc senyalat en les professons de Setmana Santa i altres casos en que surti la Imatge del Sant Crist, del contrari es veuran obligats a buscar un que supleixi el seu lloc, excepte el cas d'un individu que ostenti un altre càrrec dins la confraria (...) Cap podrà ser de la Vint-i-quatrena que no tingui la seva residència en aquesta vila." Hi ha entre els confreres alguns que tenen assignades atribucions i obligacions. Els membres de la Vint-i-quatrena van amb vestes negres sense caputxa, i porten el coll blanc característic.

Procuradors: La confraria és regida per dos procurados que juntament amb la Vint-i-quatrena formen l'òrgan de govern. La seva funció ha estat la de representar la Confraria, convocar els capítols i cuidar-se de l'execució dels seus acords, a més de presidir les professons immediatament després del Sant Crist. També han de cuidar-se d'organitzar les professons de Setmana Santa, i fer netejar i guardar les robes i altres coses que tingui de valor la Confraria.

Andadors o arrencleradors, són els encarregats de l'ordre de les professons, amb la vara, ordenen els participants. Segons les determinacions de 1794, aquest càrrec corresponia sempre als antics procuradors, després de l'últim any de portar els

cordons del Sant Crist. Un d'ells era l'encarregat de cridar l'ordre de la formació, amb un "protocol" escrit que va llegint.

Crister: és l'encarregat de portar el Sant Crist per la vila en les professons de Setmana Santa i en les altres extraordinàries de jubileus i rogatives. Són tres Cristers que si cal es van tornant, i paguen per poder-ho ser. Cada any és un Crister titular, però són escollits tres alhora, un per cada any durant un trienni.

Banderer: és el portador de la Bandera de la Confraria. Antigament els Dies Sants penjava la bandera al balcó de casa seva.

Armats: La seva presència a les professons es troba ja documentada des del finals segle XVIII. L'any 1800 eren tretze i el timbaler. Els armats durant la postguerra utilitzaven vestits de lloguer. L'any 1950 es fan fer les sandàlies, i el 1968 s'estrenaren els vestit nous elaborats per la casa Roura de Figueres. L'estàndard que obre la comitiva va ser donat per l'ajuntament el 1993 amb motiu de la II Trobada d'Armats de les comarques meridionals. Porten llança marcant un pas rítmic molt característic al so del timbal, comandats pel capità manaia que dóna les ordres en castellà, fins fa uns anys es feia en llatí, i l'oficial amb espasa.

Actualment la confraria paga als armats i als portadors dels passos. Entre els armats hi ha també noies, d'incorporació recent, abans sols podien ser homes.

El trompeter. També assisteix a les professons un trompeter vestit amb vesta. En 1855 compraren una corneta nova amb mocador i serrell a la qual en 1890 li van canviar els cordons i la boquilla. El trompeter és el mateix cada any.

Trofeus: anomenats també "Improperis" són portats per les vestes, surten ordenats cronològicament segons representin els moments de la Passió d'acord amb els evangelis.

L'any 1800 la Confraria posseïa 27 trofeus, els 1847 es fan trofeus nous, el 1864 s'hagueren de renovar i l'any 1894 se'n reformaren alguns per un pintor de Tarragona. El lloguer dels trofeus era una bona entrada per a la Confraria. No sempre es llogaven tots, l'any 1824 solament en llogaren un. Els trofeus que surten a la professó són de la Confraria, tots a igual que els passos van ser destruïts a la guerra civil i es van fer tots de nou. Els actuals tots són de després de la guerra civil restaurats el 2004.

Ganfanons (o gonfanons): obren la professó, són una classe de banderes amb senyals de la Passió. A la Selva ja consten en inventaris de 1596. Els actuals són una donació anònima de l'any 1942. El 1988 es van fer dos vestes pels nois que els porten.

Imatge del Sant Crist: Anteriorment hi havia el Sant Crist de l'altar de la confraria, i el sant crist de les professons que pesava menys, i podia ser fàcilment portat per un sol home. Actualment, a l'únic Sant Crist que hi ha, el Divendres Sant se'l vesteix amb una tovallola i una cabellera natural que sols porta aquest dia. El Sant Crist actual és del 1939, obra de l'escultor Ramon Pericay), i la cabellera natural que porta és la que va donar una dona del poble.

Els misteris o passos:

- Sant Sepulcre: Es coneix que el 1710 la confraria de la Sang ja tenia un pas del Sant Sepulcre, i que el 1825 es feu renovar. L'actual pas és de l'any 1941 obra de l'escultor

reusenc Maties Auqué, i la carrossa és obra dels artesans locals Sans i Cogul. Durant uns anys sols podien acompanyar el pas del Sant Sepulcre homes de bona alçada i corpulents que es vestien amb la vesta vermella.

- Verge de la Soledat. Hi ha mencions a que des de temps immemorial la Soledat concorria a les professons. Del capítol del 1872 hi ha informació de que la Soledat era d'un particular. Va ser l'any següent que la Confraria s'encarrega d'adquirir-ne una, per no dependre de ningú. L'actual és del 1940.

- Pas de la Flagel·lació, conegut com el dels jueus, va ser una ofrena del 1947 que van fer els selvatans residents fora vila. Membres de l'associació que els agrupava acompanyaven el pas amb vestes morades i blanques.

- Pas de Natzaré, va ser donat per la família Ollé i sortí per primera vegada el 1954.

- Pas de la Verge de la Pietat, conegut també com el Davallament de l'església de Sant Rafel. És el pas més nou i s'estrenà el 1986, el mateix any en que el Dijous Sant es començà a fer-ne el trasllat de l'església de Sant Rafael a la parròquia.

Les vestes originals eren sols negres, més endavant cada pas va adoptar la vesta pròpia i el seu estàndard.

Els passos (excepte el del Davallament), durant l'any, es guarden en uns magatzems de l'ajuntament i la confraria, anys enrere es guardaven a l'església de Sant Pau.

Ball de la mort: Era un ball que d'antic oferia la Confraria de la Sang quan el bisbe visitava el poble, es menciona a les Ordinacions de la Confraria de l'any 1793. Es "recreà" l'any 2001, per un grup de noies membres del gimnàs Múscul Fitness de la Selva, en motiu del Ball o Martiri de Sant Andreu, i s'interpreta a la professó del Sant Enterrament des de l'any 2002. Es balla en diferents punts per on passa la professó: a la Plaça Major, al Portal d'Avall, al Passeig Josep Cristià i a la Plaça de Sant Andreu on finalitza la professó. És format per deu dones, que representen diferents oficis, totes vesteixen igual i sols es distingeixen per l'objecte que representa la seva professió, a més de l'esquelet amb la dalla, i la que porta la bandera negra de la confraria. La música que l'acompanya és d'una partitura cedida per Xavier Orriols d'un Ball de la Mort, trobat en el quadre de l'organista de Vilanova i la Geltrú, Magí Sans.

Maries (i grups infantils): Per poder sortir de Maria el Divendres Sant hi ha molta demanda, és de prestigi ser-ho. Alguns anys les Maries que surten al matí i al vespre són diferents, així es dona la possibilitat de que puguin ser-ho més nenes, totes elles en edat de primera comunió. El dissabte sant quan es desfan els passos i es guarda tot ja es decideixen els "personatges" per l'any següent: les Maries, els Apòstols, la Verònica i les Samaritanes... Són escollits pels Procuradors i per la Vint-i-quatrena.

La Veracreu (creu nua): Anys enrere aquesta creu sense crist era junt amb el misteri del Sant Sepulcre els protagonistes de la professó del Divendres Sant.

3. Fonts de consulta

- Ramon, Salvador. *La Reial Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist: Dos segles de les noves ordinacions*. La Selva del Camp: Congregació de la Puríssima de la Sang, 1994.

- Masdéu Guitert, Joaquim. *Calendari festiu de la Selva del Camp*. Reus: La Carrutxa, 1998.

- Informacions orals del tècnic de cultura i de membres de la Confraria de la Sang.

- Informe de la visita al Divendres Sant del 2010.
- DVD La Setmana Santa a la Selva del Camp (2002) del CanalCamp TV.

Barcelona, 26 de juliol de 2010